

ROMAN

ZINK
BAAR

Walsh is een meesterverteller.

– Aimie K. Runyan, auteur van *De school voor perfecte bruiden*

JENNI L. WALSH

JENNI L. WALSH

ONZINKBAAR

Vertaald door
Carola van der Kruk-de Boer

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

1

Violet

*De haven van Southampton, aan boord van de Titanic
10 april 1912*

‘Violet,’ roept ze naar mijn rug.

Ik negeer haar. Niet om bot te zijn. Niet om wreed te zijn. Ik vind Ann een aardige meid. En wat belangrijker is: ze is een hutgenote die niet snurkt.

‘Vi,’ probeert ze opnieuw.

Ik negeer haar omdat ik precies weet wat ze van me wil. En ik kan het haar niet geven. Ik ben ook op zoek naar meer vazen. Een taak waardoor ik een beetje achter adem ben geraakt.

Er klinkt humor in Anns stem als ze een lastige passagier nadoet. ‘Juffrouw Jessop! Juffrouw Jessop!’

Ik reageer op een zangerige toon, waarbij ik mijn Ierse tongval nog eens extra benadruk: ‘Ik kom zo bij u.’

Ann lacht, haar voetstappen klinken als zachte plofjes op de looper in de gang en ik hoor dat ze op me inloopt in de galerij van de eerste klasse, waarvan de gelambriseerde wanden zo wit zijn dat het pijn doet aan mijn ogen. ‘Leugenaar,’ zegt ze.

Ik grinnik. Zonder om te kijken weet ik dat ze haar armen vol bloemen heeft. Net als ik. Alleen de kersverse mevrouw John Jacob Astor heeft al acht boeketten ontvangen van de mensen die haar met de eerste reis van de Titanic hebben meegestuurd. En dan te bedenken dat ik in de *hele* sectie die mij is toegewezen

in totaal tien vazen moet plaatsen.

De laatste hoorn schalt. Het geluid klinkt gedempt omdat ik me onder het A- en B-dek bevind.

Het is twaalf uur 's middags, het moment van vertrek.

Ik kijk omhoog naar het al net zo witte plafond, alsof ik rechtstreeks door die twee bovendekken heen kan kijken en getuige kan zijn van deze volmaakte lentedag. Ik stel me de veeleisende passagiers voor in hun elegante jurk of pak en hoed, die met hun geborduurde zakdoek staan te zwaaien en hun afscheidsgroeten naar de kade schreeuwen, terwijl ons imposante schip wordt voortgetrokken door sleepboten die hun eigen afscheidsgroeten toeteren. Ik zou graag getuige willen zijn van de opwinding die het verlaten van de haven met zich meebrengt, maar er is nog veel te veel te doen voordat de passagiers zich naar hun luxe hutten begeven en de elektrische bel boven hun bed zullen ontdekken, waarmee ze me zullen laten weten dat ze me voor van alles en nog wat nodig hebben. Natriumbicarbonaat om maag- en darmstoornissen en brandend maagzuur te verlichten. Hulp bij het opbergen van hun kleding. Aanwijzingen om de weg naar het zwembad, de sportzaal of de squashbanen te vinden. Een verzoek om met het badhuispersoneel een tijdstip af te spreken waarop men het Turkse badhuis kan bezoeken. *Nog* een vaas. Bij die gedachte spannen mijn spieren zich om de grote hoeveelheid tulpen, pioenen en dahlia's in mijn armen.

'Eigenlijk,' zeg ik, terwijl ik me naar Ann omdraai, 'zou ik nog wel een hoge vaas kunnen gebruiken als je er eentje overhebt.'

Ik weet maar al te goed dat dit niet het geval is. Maar mijn opmerking kan wel op een speelse, boze blik rekenen die ze mijn kant op werpt. Ze zegt: 'Volgens mij is dit een record. Dit schip heeft de woorden "opwinding" en "sensatie" naar een nieuw niveau geheven.'

Ik knik, precies op het moment dat het schip naar een kant begint over te hellen. Meteen zet ik – ervaren als ik ben na vierentwintig reizen – mijn benen wat verder uit elkaar, omdat ik met mijn volle handen niet in staat ben op een andere manier mijn evenwicht te bewaren.

‘En er zijn ook zo veel vooraanstaande passagiers aan boord,’ zegt Ann. ‘Meneer Guggenheim, meneer Thayer, mevrouw Duff Gordon, Edith Rosenbaum, meneer Astor...’

Ik hef mijn armen iets op als ze zijn naam noemt, ten teken dat dit uitgebreide assortiment aan boeketten, de bloemen die er op dit moment voor zorgen dat mijn neus begint te kriebelen, bestemd zijn voor zijn luxe hut. De Titanic helt weer terug, waardoor we weer horizontaal staan, en Ann gaat door: ‘Dorothy Gibson, de oude mevrouw Townsend’ – we kreunen allebei bij die naam – ‘meneer en mevrouw Straus...’

Een tedere glimlach verspreidt zich over mijn lippen als ze Isidor en Ida noemt, al zorg ik er wel voor dat niemand ooit zal horen dat ik een andere aanspreekvorm dan ‘meneer en mevrouw Straus’ voor hen gebruik. Al jarenlang kom ik hen regelmatig tegen en van al onze passagiers zijn zij verreweg mijn favorieten.

Ik vind het leuk om in gedachten een spelletje te spelen en mezelf voor te stellen hoe een vooraanstaand persoon in het echt is. Lang geleden had ik bedacht dat dit oudere echtpaar hartelijk, hoffelijk en respectvol zou zijn, ondanks het feit dat Isidor een van de mede-eigenaars van Macy’s is en Ida een vooraanstaand lid van de hogere kringen in New York.

En ik had gewonnen.

Weldra zal ik zien of de innemende glimlach van Dorothy Gibson oprecht is of alleen is gereserveerd voor de film. En of Madeleine Astor echt zo’n stralende persoonlijkheid is als ik me in mijn verbeelding heb voorgesteld. Ze is immers een jonge vrouw over wie wordt gezegd dat ze tijdens salonconversaties een fantastische gesprekspartner is en dat ze een talentvolle amazone is die haar opleiding heeft genoten aan de Miss Ely’s School. Maar niet alleen dat, ze is ook een vrouw die vurige weerstand tegen haar huwelijk met John Jacob Astor IV naast zich heeft neergelegd en alsnog met hem is getrouwd. Terwijl hij zevenenveertig is en zij achttien.

Ik hou van vrouwen die gaan voor wat ze willen.

Ik zou willen dat ik daar wat meer van had, dat lef. Helaas geven

de omstandigheden een mens niet altijd de mogelijkheid om te doen wat hij of zij graag wil, maar alleen wat strikt noodzakelijk is.

En dat is de reden waarom ik aan boord ben van dit schip.

‘Nou, dan ga ik er maar weer vandoor,’ zegt Ann. ‘Aan jou heb ik ook niet veel.’

‘Adios,’ zeg ik, en ik glimlach naar mijn vriendin. Daarna loop ik ook verder, een andere lange gang door, op weg naar de hutten op het C-dek, waarvan er één is toegewezen aan meneer en mevrouw Astor. Onderweg steek ik mijn hoofd om de deur van de verschillende luxe hutten, tot ik in een ervan een vaas aantref die daar voor het grijpen staat.

Snel neem ik die mee.

Ik klop op de deur van hut C-62-64, waarmee ik mijn komst aankondig, hoewel ik zeker weet dat meneer en mevrouw Astor nog naar de mensen op de kade staan te zwaaien en momenteel niet aanwezig zijn in hun hut.

Als alle bloemen netjes op hun plaats staan en ik de hut nog een laatste korte schoonmaakbeurt heb gegeven om me ervan te vergewissen dat alles in orde is, geef ik mezelf een kort, goedkeurend knikje.

Hun suite is imposant en staat bekend als ‘de Franse hut’ omdat hij is ingericht in de Lodewijk XV-stijl. Een lambrisering van gelakt eikenhout. Cabrioletmeubels. Elke kaptafel, fauteuil, sofa, kast en wasbak, ja, zelfs de verlichting en stoffering is met een obsessieve zorgvuldigheid in deze stijl gerecreëerd.

‘Juffrouw Violet!’ hoor ik iemand roepen.

Stanley. Die goede oude Stanley. Hij draagt een perfect gesteven hofmeestersuniform, waarin geen enkele kreukel is te bekennen, terwijl hij zelf net zo gerimpeld is als een pruim. ‘Ik ben tot in de perfectie oud geworden,’ grapte hij een keer.

Ik ben dol op hem, ondanks mijn aanvankelijke weerstand om hem te leren kennen. Om wie dan ook te leren kennen. Ik ben aan boord om een taak te verrichten, met een doel, om inkomen te vergaren.

Maar in de afgelopen twee jaar hebben Stanley en ik samenge-

werkt op de Olympic en de Majestic, en heeft hij zich tijdens het werk ook langzaam maar zeker een weg gebaad naar mijn hart.

Het is moeilijk te geloven dat ik nu al vier jaar aan het werk ben als hofmeesteres die de passagiershutten verzorgt. En het is nog moeilijker te geloven dat Stanley en ik nu, zo kort na wat we vorig jaar op de Olympic hebben meegemaakt, op dit schip aanwezig zijn.

Het is alsof Stanley die afschuwelijke dag letterlijk uit mijn gedachten trekt als hij zegt: ‘We hadden net bijna weer zo’n Olympic-consternatie.’

Meteen staan mijn zenuwen weer onder hoogspanning en draai ik me om om door het raam naar buiten te kijken, over het kleine privédek, dat zich slechts twaalf meter boven het water bevindt. De lucht is blauw. De zee is kalm en rustig. Geen enkel ander schip in zicht. ‘Wat is er gebeurd?’ vraag ik hem.

‘Heb je het niet gevoeld?’ Hij heeft het vast over het moment dat het schip slagzij maakte en de Titanic begon te schommelen. Ik knik en hij zegt: ‘We hadden bijna een aanvaring met de SS New York, net voorbij het schiereiland. In mijn beleving leek het angstaanjagend veel op wat er vorig jaar met de Hawke gebeurde.’

Er hoeft verder niets te worden gezegd. We hebben het allebei meegemaakt. We herinneren ons allebei het moment dat de Olympic in aanraking kwam met het oorlogsschip. We waren er allebei letterlijk door van onze voeten geworpen. Het was nog maar de vijfde reis van de Olympic geweest, en bijna haar laatste. De Hawke was ontworpen om schepen te rammen en ze zo tot zinken te brengen. En toen dat precies was wat ze per ongeluk deed, werden er twee grote gaten in de romp van de Olympic geslagen, een boven de waterlijn en de andere eronder. Hierdoor liepen twee van haar waterdichte compartimenten vol. En haar schroefas werd verbogen.

Ik omklemde de reddingsgordel die ik had omgedaan en instrueerde anderen om hetzelfde te doen. Mijn stem klonk paniekerig terwijl ik tegelijkertijd mijn passagiers probeerde te kalmeren. Maar uiteindelijk was de Olympic in staat geweest de iets meer

dan tien kilometer terug naar de haven van Southampton zonder te zinken af te leggen. Niemand was ernstig gewond geraakt. De schade aan het schip werd hersteld. Sterker nog, twee maanden later lag ze alweer in het water en was ze opnieuw onderweg naar New York.

Ook ik was weer onderweg, hoewel ik nog wel een innerlijke strijd voerde over de vraag of het wel zo'n goed idee was om terug te keren naar zee. Aan de ene kant had ik niet zeker geweten of ik alweer stevig genoeg op mijn benen stond om weer aan boord van een zogenoemd 'groot luxeschip' te gaan. Aan de andere kant had ik ook het gevoel dat het me al vanaf mijn vroege jeugd steeds weer was gelukt aan de dood te ontsnappen en het lot te tarten. Soms voelt het alsof ik in geleende tijd leef. Maar misschien is het ook wel een voortdurende, niet-aflatende mentaliteit van 'het gewoonweg overleven'. Hoe het ook zij, het enige wat ik kan doen, is doorgaan – de ene voet voor de andere zetten en niet verder kijken dan de volgende stap.

Nadat we bijna waren gezonken, heeft mijn moeder me talloze keren gesmeekt om een andere baan te zoeken. Honderd jaar geleden kwamen maritieme rampen regelmatig voor. Een op de zeven schepen belandde uiteindelijk op de zeebodem. Maar dat was toen en dit is nu. Schepen hebben tegenwoordig ultramoderne radio's. En, afgezien van het voorval vorige maand, waarbij een stoomschip tegen een rots voer, is er al acht jaar geen groot schip meer gezonken.

Daarbij is het absoluut niet eenvoudig om werk te vinden in een andere branche. Ik heb echt geen idee waarom, maar als hofmeesters solliciteren op een baan aan wal, worden ze behandeld als paria's die op de een of andere manier niet geschikt zijn voor een andere baan dan op ons eigen werkterrein. Werken we hard? Ja, misschien wel harder dan mensen in vele andere branches. Zijn we verdraagzaam, geduldig? Dat moet wel. Kunnen we ons aanpassen aan mensen met verschillende soorten temperament en aan uiteenlopende omstandigheden? *Sí*.

Maar er zijn momenten dat het weinig uitmaakt. Van mijn

medehofmeesters heb ik vernomen dat ze, in de zeldzame gevallen dat ze daadwerkelijk een baan aan wal vonden, uiteindelijk toch weer met lege zakken terugkeerden. Daarbij vertelden ze dan ze één ding vooral hadden gemist: de fooien.

Onze rijke passagiers geven over het algemeen een behoorlijke fooi. Het is niet het salaris dat wij als hofmeesters verdienen dat het verschil maakt; het zijn de fooien die ons werk echt de moeite waard maken.

Zodat ik de huur kan betalen en de rekeningen van de kolenboer. Het lesgeld voor mijn broers. Kleding en schoenen voor ons allemaal. De doktersrekeningen voor mijn moeder. En ook de doktersrekeningen voor mijn zusje met haar gehoorprobleem, dat nog steeds niet is opgelost. De gevolgen van de aanval van acute reuma die ze in Argentinië kreeg, zijn haar over de oceaan naar Engeland achtervolgd. Een mastoïdectomie, een operatie waarbij het bot achter de oorschelp wordt opengeboord, leek te helpen, maar het arme kind is nog steeds grotendeels doof en heeft regelmatig een afspraak in het ziekenhuis.

Als vader en moeder ook een bijdrage leverden aan het huishoudgeld, zouden we het volgens mij prima hebben gered. Maar moeder is niet in staat te werken. En vader is in de hemel.

Daarom ben ik dus hier. Ik ben vijfentwintig jaar, de oudste van zes levende broers en zussen, en de enige broodwinner in ons gezin. Hier ben ik, nog steeds op zee, terwijl we regelmatig bijna in aanvaring komen met andere schepen die mij letterlijk naar de zeebodem kunnen jagen en er zo voor kunnen zorgen dat ook mijn familie aan lagerwal zal raken.

Stanley schenkt me een vriendelijke glimlach. Hij is een van de weinigen aan boord die op de hoogte is van het lastige parket waarin ik mij bevind. 'Ik wens je vanaf nu een behouden vaart, juffrouw Violet.'

'Een behouden vaart,' herhaal ik. Precies op dat moment hoor ik in de gangen het geluid van de eerste stemmen die door de zilte lucht zweven.

Snel melden Stanley en ik ons in de pantry, de plaats waar

de hofmeesters en hofmeesteressen zich verzamelen en op hun opdrachten wachten. Ik staar naar het paneel aan de muur, in de wetenschap dat de lampjes daarop binnenkort zullen gaan knippen, ten teken dat onze passagiers niet langer op het dek staan te zwaaien maar hun kamer hebben bereikt... en maar al te snel assistentie nodig hebben.

We sluiten weddenschappen af over in wiens sectie het eerste lampje zal gaan knippen.

En we hoeven niet lang te wachten.

Ik ben uitgeput – pijnlijke voeten, een stijve rug, de hele mikmak. Vertrekdagen zijn altijd extreem chaotisch.

Ik heb gehoor gegeven aan oproepen, meestal omdat iemand behoefte had aan een versnapering.

Ik heb bloemen in vazen geschikt, kleding opgeborgen en hutten opgeruimd terwijl de gasten hun kamers in en uit paradeerden.

Ik heb de gangen op de verschillende dekken geveegd en afgestoft.

Ik heb zeezieke passagiers vertroeteld en dienbladen met eten naar de mensen gebracht die niet in staat waren hun kamers te verlaten.

Ik heb bedden opgemaakt die ik morgenvroeg weer zal afhalen en vervolgens opnieuw zal opmaken.

Ik heb gereageerd op verzoekjes. 'Wil je alsjeblieft kijken hoe het in de kennel met mijn Hercules gaat? Het liefst elk uur,' vroeg een van mijn passagiers, juffrouw Walton, terwijl ze naar haar vader gebaarde dat hij zijn portefeuille uit zijn vestzak moest halen. 'Ik doe het graag,' stemde ik snel in, waarna ik zijn geld in ontvangst nam.

Toen we kort na vertrek aanmeerden in Cherbourg in Frankrijk, zodat de tenders van de veerboot meer passagiers aan boord konden brengen, stelde ik mijn reeds aanwezige passagiers gerust door te vertellen dat deze tussenstop inderdaad was ingepland en

dat er morgen nog een op het programma stond in Queenstown in Ierland. ‘Hou maar steeds in gedachten,’ vertelde ik hun, ‘dat u met een onzinkbaar schip reist.’

Dat werd beweerd in de advertenties van rederij White Star voor zowel de Titanic als de Olympic: *Voor zover dat mogelijk is, zijn deze twee prachtige schepen zo ontworpen dat ze onzinkbaar zijn.*

‘Dat heb ik ook letterlijk ervaren op de Olympic,’ voegde ik eraan toe, waarmee ik mijn passagiers en ook mijzelf nog verder probeerde gerust te stellen. ‘Dat schip heeft haar faam “onzinkbaar” te zijn meer dan waar gemaakt.’

Toch zullen mijn passagiers morgen ongetwijfeld zijn vergeten dat de tweede geplande tussenstop in Queenstown niets is om zich zorgen over te maken en zal ik hen opnieuw moeten geruststellen.

Maar hoe uitgeput ik vanavond ook ben, ik kan het niet laten om even stil te staan op het promenadedek van de eerste klasse en te kijken naar de jongeman die vanachter de lens van zijn filmcamera aanwijzingen geeft aan een jonge vrouw om zo, onder een wassende maan, een mooie herinnering aan hun eerste avond aan boord van de Titanic vast te leggen.

Het kader dat hij heeft geschapen is idyllisch. Hij heeft de meubels op het dek bijna allemaal een andere plaats gegeven. Midden op de promenade ligt de jonge vrouw op een stoel, een arm perfect achter haar hoofd geplaatst. In een poging de juiste hoek te vinden, beweegt de jongeman zich in een halve cirkel om haar heen, terwijl hij in zichzelf mompelt dat de gloed van de maan haar schoonheid op een volmaakte manier doet uitkomen.

Ik snuif en omdat ik hen niet wil storen loop op mijn tenen voorbij.

Afgezien van hen zijn de wandelgangen grotendeels verlaten, op een paar hofmeesters na die een late dienst draaien. Er loopt een man voorbij. Afgaande op de geur die hij bij zich draagt, komt hij net uit de rookkamer. Ik richt mijn aandacht weer op het jonge stel. Ik stel me voor dat hij een jonge filmregisseur is. Misschien wil zij wel graag een filmster worden. Misschien ook niet. Het is in elk geval duidelijk voor mij dat ze pasgetrouwd

zijn. Ik heb al zo veel van dit soort stelletjes gezien. De jongeman richt zich op van zijn camera, die wordt ondersteund door een statief.

‘Perfectie, mijn liefje. De volmaakte balans tussen licht en donker,’ zegt hij, met een overduidelijk Amerikaans accent. Aha, nog een stukje van de puzzel: ze zijn waarschijnlijk op terugreis naar New York en gaan er niet op bezoek. Ik veronderstel dat ze aan de andere kant van de oceaan op huwelijksreis zijn geweest. De tedere manier waarop zij haar buik aanraakt, vertelt me dat ze reeds in verwachting is.

Wat heerlijk voor hen.

Ik loop weer in de richting van mijn hut en voel een vertrouwde steek in mijn maag. Op het moment dat ik een baan aan boord van een schip aannam, ervoer ik een grote hoeveelheid emoties. Een diepe pijn omdat ik mijn schoolloopbaan en mijn droom geneeskunde te gaan studeren moest opgeven. Vastberadenheid om een verplichting aan mijn familie na te komen. Dankbaarheid omdat het me lukte om de rol van hofmeesteres van mijn moeder over te nemen nu zij niet langer kon werken. Vrees ten aanzien van de huiveringwekkende verhalen over het leven op zee. Maar ook nog steeds de fascinatie voor schepen die ik als kind in Argentinië al had gevoeld, waar vrolijke mannen gehuld in een blauw uniform met koperen knopen in de haven aankwamen en altijd een cadeautje bij zich hadden: blikjes met marmelade of een doosje gevulde bonbons. En tot slot opwindend over wat ik zou terugkrijgen voor mijn harde werk, over de steeds veranderende omgeving, de steeds weer nieuwe gezichten en misschien... het vooruitzicht op romantiek.

Hoewel dat laatste het onbereikbaarst lijkt. Wat heeft het voor zin om met een ander bemanningslid of een passagier te flirten als die uiteindelijk toch weer van boord zal gaan? En hoe zou ik een huwelijksaanzoek kunnen aannemen – ik heb er tot nu toe al twee gehad – als ik voor moeder, William, Philip, Patrick, Jack en Eileen moet zorgen? Een groot aantal mensen rekt op mij. En ik ben me er terdege van bewust dat dat er nog meer

hadden kunnen zijn, als we vader, Ray, Denis en Molly niet al hadden begraven.

Maar dat hebben we wel gedaan. Mijn schouders rijzen en dalen als al dat gemis weer in mijn gedachten schiet en mijn adem stokt als ik met pijn in mijn hart terugdenk aan mijn persoonlijke aandeel in Rays dood. Dan slik ik moeizaam en zeg tegen mezelf dat ik niet en tweede keer mag falen.

Vaders woorden dansen door mijn hoofd: *‘Wat boter en whisky niet kunnen genezen, daar is geen remedie voor.’*

En het leek erop dat ik geen andere keuze had dan de baan van mijn moeder over te nemen. Op het moment dat vader overleed, stierven mama’s hoofd en hart, waar al stukjes van waren weggeslagen bij de dood van mijn broertjes en zusje, met hem. Ze had wel geprobeerd weer op zee te gaan werken, maar moeder was niet meer dan een schim van zichzelf geweest. De scheepsarts had haar geadviseerd om haar post te verlaten en volledige rust in acht te nemen. In Engeland had dokter Cree zich bij dit advies aangesloten en bedrust voorgeschreven.

Ik was op dat moment twintig jaar oud geweest en was op de kloosterschool bezig met de voorbereidingen voor mijn examens toen zuster Majorie tegen me zei dat ik even moest gaan zitten en me vertelde over de prognose van mijn moeder. Mijn zusje Eileen woonde daar ook, hoewel dat eigenlijk niet had moeten. Ze was nog maar vijf jaar oud, veel te jong voor het klooster, maar ook te jong om alleen thuis te zijn terwijl onze moeder werkte. Mijn zusje en ik waren in elk geval samen. Ze had net zo goed in een weeshuis kunnen wonen, zoals mijn broertjes. Die woonden daar omdat moeder niet in staat was een kostschool te betalen.

‘Ik vind dit absoluut geen goed idee voor jou,’ had zuster Majorie gezegd.

Ze bedoelde het leven aan boord van een schip.

Ik vertelde haar mijn redenen om wel te gaan – steeds een andere omgeving, aldoor andere gezichten – waarop ze zei: ‘Op deze manier vergooi je je kans om te studeren.’

Ik zuchtte. ‘Het woord “school” komt van het Griekse woord

voor “vrije tijd”, toch? Het lijkt er niet op dat ik die luxe niet meer heb.’

Zuster Majorie had gefronst. ‘En hoe zit het dan met je verlangen om andere mensen te genezen? Is dat ook verdwenen?’

Niet het verlangen om verpleegster te worden of om in het werkveld van de geneeskunde aan de slag te kunnen. Maar, heel specifiek, om te genezen. Dat was wat ze had gezegd. En had ik niet vele nachten wakker gelegen en me afgevraagd hoe anders het leven eruit had kunnen zien als ik over dat fantastische vermogen had beschikt? Haar woorden hadden als een mes door me heen gesneden. En ik had geen ander weerwoord gehad dan: ‘Welke andere keuze heb ik?’

Ik had gesproken over mijn verplichtingen ten opzichte van mijn familie. Het woord ‘plicht’ komt van een woord dat ‘instaan voor, zorgen voor’ betekent. En dat was wat er van mij werd verwacht – dat ik alles op alles zou zetten om zo goed mogelijk voor mijn familie te zorgen.

‘Familie eerst,’ was een gevleugelde uitspraak van mijn moeder geweest.

‘Er zijn ook andere banen,’ had zuster Majorie geprobeerd. ‘Huishoudster, juffrouw, stenografe, boekhoudster, wasvrouw. Moet ik doorgaan?’

‘Nee,’ zei ik. Ze had haar punt gemaakt. Maar bij al die banen ontbrak datgene waar moeder altijd op had vertrouwd: opnieuw die fooien.

‘Amerikanen,’ had moeder eens tegen me gezegd. ‘Die zijn het royaalst met fooien. Ze zijn zich ervan bewust dat jij er bent om hun reis comfortabeler en aangenamer te maken, en daar betalen ze je voor. Ze verwachten niet dat je als een bedelaar bij een kerk in hun buurt blijft rondhangen, wachtend op een aalmoes. Nee, ze geven gul, vaak en veel.’

En ik wist dat moeders loon, samen met de betalingen van het bedrijf waar mijn vader vroeger had gewerkt en af en toe een uitstapje naar een pandjeshuis om afstand te doen van een erfstuk, maar vooral de fooien die zij ontving, genoeg waren geweest om

als gezin het hoofd boven water te houden. Ik was niet van plan dat radertje te verstoren, vooral niet na de belofte die ik vlak voordat vader stierf aan hem had gedaan.

Inmiddels ben ik al op het E-dek aangekomen en ik heb me niet eens gerealiseerd dat ik daarbij langs de mooiste ruimte van het schip ben gelopen: de lounge van de eerste klasse met zijn glimmende kroonluchter en extra grote open haard. Dit is de zaal waar passagiers naartoe gaan om van hun vrije tijd te genieten, te lezen, spelletjes te spelen, te roddelen en een lichte avondmaaltijd te gebruiken. Het is ook niet echt tot me doorgedrongen dat ik vier verdiepingen ben afgedaald langs de grote trap die naar het achterdek leidt, terwijl zich onder mij op ons grote schip nog slechts twee dekken bevinden. Eén met de hutten van de tweede en derde klas en de laatste met de controlekamer en de ruimtes waarin zich de turbines, de motoren, de stoomketels en de kennels bevinden.

‘Daar ben je eindelijk,’ zegt Ann als ik onze zonderlinge hut binnenstap, zo’n groot verschil met de grandeur van de rest van het schip. ‘Ik stond op het punt een zoekteam op pad te sturen.’

Ik schiet in de lach. ‘Ik heb even bij een pasgetrouwd stel op het promenadedek staan kijken. Hij was haar aan het filmen.’

Ann doet alsof ze moet kokhalzen. ‘Meneer en mevrouw Marvin. Ze behoren bij mijn sectie. Misselijkmakend verliefd. Hoewel’ – Ann houdt haar hoofd schuin – ‘ze ook een kort lontje hebben. Vandaag dacht ik op een gegeven moment dat mevrouw Marvin op het punt stond haar schoen uit te trekken en die als een projectiel naar het hoofd van haar man te slingeren.’

Ik sper mijn ogen wijd open. ‘Ah, wat heerlijk: prille liefde.’

‘Stanley heeft ons een hamer gebracht,’ zegt ze, terwijl ze het stuk gereedschap omhooghoudt. Haar smalle bed ligt helemaal vol met familiefoto’s. Met een snelle *tik-tik* bevestigt ze een kalender aan de scheidingswand. Alle bemanningsleden hebben er een gekregen als nieuwjaarsgeschenk, twaalf maanden vol rustgevende plattelandstaferelen.

Ann bladert naar april en mijn hart slaat bijna een slag over

als ik het landschap van het Andesgebergte herken. Aan de voet ervan strekt zich een goed onderhouden wijngaard uit, met witte muskaatdruiven die er als onkruid groeien en oude, knoestige wijnstokken die een volmaakt preeel vormen.

Een soortgelijke omgeving was ooit mijn thuis, een plek waaraan gemengde gevoelens zijn verbonden. Het was de vijfde plaats waar ik heb gewoond en we waren ernaartoe getrokken in een poging mijn leven te redden. De subtropische warmte was de laatste kans geweest om de tuberculose in mijn longen te genezen. En het had gewerkt! Maar het was ook de plaats waar mijn vader was gestorven aan de complicaties van een ingreep. Vanaf daar zijn we teruggekeerd naar Engeland. Dat leek de collega's van mijn vader het beste. Het onderwijs was daar beter. En daarbij, als mijn broers in Argentinië de volwassen leeftijd hadden bereikt, zouden ze zijn ingelijfd in het leger en moeten vechten in de oorlog tegen de oorspronkelijke bewoners. Alleen bij die gedachte was moeder al verbleekt. Maar de Andes...

Voordat vader ziek was geworden, was de Andes de plek geweest die verbonden was met mijn laatste gelukkige familieherinnering. Het was avond en we zaten gewoon rond de etenstafel. Vader, moeder, William, Philip, de tweeling, Eileen en ik. We lachten allemaal. Zaten met elkaar te grappen, zelfs moeder. Het gordeldier dat ik als huisdier vertroetelde, lag opgekruld boven op mijn voeten. Meer dan eens had ik mijn adem ingehouden, wachtend tot moeder zou zeggen dat het tijd was om naar bed te gaan. Maar ze liet de avond gewoon voortduren. Het had gevoeld als een cadeautje. Nog vaak wens ik dat ik kon terugkeren naar dat moment in de Andes.

'Schilderachtig,' stelt Ann, terwijl ze een kruisje zet door de datum van vandaag. Ze telt zeven dagen verder en zet een sterretje bij de datum waarop we aan Pier 59 in New York worden verwacht. Nog eens zeven dagen later zullen we weer aanleggen aan de Ocean Dock in Southampton. En vanaf dat moment varieert de keertijd, de tijd tussen aankomst en vertrek, steeds. De ene keer is dat vier dagen, de andere keer een week. Maar

hoelang het ook duurt, ik zal steeds in elk geval genoeg tijd hebben om me af te melden en me naar Londen te haasten om te kijken hoe het met moeder gaat. Aan het eind van dit kalenderjaar hebben we in totaal waarschijnlijk twaalf retourreizen achter de rug.

Er is iets geruststellends aan het feit dat je dag in dag uit dezelfde positie vervult en dezelfde taken hebt. Dat heeft mijn vader nooit gehad. Toen hij van Ierland naar Buenos Aires emigreerde, was dat aanvankelijk om daar als schapenboer aan de slag te gaan. Daarbij had hij alles wat hij had opgegeven om opnieuw te beginnen en moeder had dat risico samen met hem genomen. Maar toen hij genoeg had van de schapen, was hij in de haven gaan werken en vervolgens bij de spoorwegen. Tijdens mijn jeugd had vader vijf verschillende banen gehad – elke keer weer iets anders, waarbij hij telkens zijn uiterste best moest doen om thuis de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Als gezin moesten we onszelf voortdurend opnieuw uitvinden en nieuwe plaatsen leren kennen.

Op de Titanic zal er echter sprake zijn van routine. Mijn dagen zullen veelal volgens een van te voren bekend stramien verlopen, afgezien van de grillen van kieskeurige passagiers, natuurlijk. Zoals de oude juffrouw Townsend, een norske, zelfingenomen vrouw die een keer, tijdens een eerdere reis aan boord van de Olympic, had geëist dat er nagenoeg op elk leeg oppervlak van haar hut een spiegel werd aangebracht en dat de meubels in haar toch al luxe hut, per direct zouden worden vervangen.

Ann geeft het hamertje aan mij. Er klinkt ook gehamer in andere bemanningshutten, wat door de dunne wanden goed te horen is. We zijn hier met velen. Een groot deel van ons werkt al jaren voor de White Star Line. Anderen hebben bij de Cunard Line of de Red Star Line gewerkt, of aan boord van de schepen van de Koninklijke Posterijen die naar West-Indië varen, waar ik ook mijn eerste ervaringen heb opgedaan.

Ik leg de familiefoto's die ik altijd van het ene naar het andere schip met me meeneem maar nooit ophang aan de kant. Ik heb

het niet nodig om fysieke herinneringen aan mijn familie aan de wand te zien hangen. En, hoe vreemd het misschien ook klinkt totdat ik heb het uitgelegd, ik geef er de voorkeur aan om van een afstand van hen te houden, zodat ik zulke simpele dingen als de paar centimeter blote huid tussen de zoom van de broek en de schoenen van mijn broertjes niet hoeft op te merken en, wat nog hartverscheurender is, zodat ik er geen getuige van ben dat mijn moeders gezondheid verder afneemt en mijn zusje haar gehoor helemaal verliest.

In plaats daarvan hang ik een foto op van Mary Pickford, die ze voor me heeft gesigneerd en voorzien van de woorden ‘voor juffrouw Violet Jessop’.

Daarnaast hang ik een portretfoto van Charles Labine. Die moet hij nog signeren, omdat hij nog nooit tijdens een van mijn reizen op hetzelfde schip heeft verbleven. Maar als dat ooit gebeurt, ben ik van plan alle moed bij elkaar te rapen en hem om een handtekening te vragen. Hij is jong en knap, en zowel acteur als regisseur. Ik heb zijn nieuwste film, *Caesar*, al twee keer gezien.

‘Vertel me eens,’ zegt Ann, terwijl ik mijn hutkoffer begin uit te pakken en daar als eerst een klein sieradendoosje uit pak. ‘Heb je gewonnen? Had je het bij het juiste eind als het om mevrouw Astor gaat? Is ze net zo stralend als je had voorspeld?’

Ik vertrek mijn mond en richt mijn blik op mijn vriendin. ‘Tot mijn grote ontsteltenis vrees ik dat ik heb verloren. Ze hing lusteloos aan de arm van meneer Astor. Stil. Bleek. Met een droevig gezicht. Het doet me pijn het toe te geven, maar ze leek me nogal saai. In elk geval tijdens de interacties die ik met haar heb gehad.’

‘Wat jammer,’ merkt Ann op. ‘Wie kan zich nu ellendig voelen aan de arm van de rijkste man aan boord van dit schip?’

Heel jammer, inderdaad. En dan te bedenken wat ik allemaal zou kunnen doen als ik zo veel rijkdom bezat. Als ik me geen zorgen hoefde te maken over geld, zou dat betekenen dat ik kan onderzoeken hoe geluk er werkelijk uitziet. Ik heb mezelf nog

nooit toegestaan me dat in te beelden. Maar misschien zullen de dingen er op een dag... ooit beter voor staan en kan ik een carrière nastreven die mijn binnenste in vuur en vlam zet. Misschien zal er op een dag... ooit iets goeds mijn kant op komen dat helemaal alleen voor mij is.

Walsh brengt met deze roman een
intrigerend stuk geschiedenis tot leven.
– *Reformatorisch Dagblad over De motormeiden*

**Twee onzinkbare vrouwen. Twee verhalen over overleven,
familie en het vinden van je eigen geluk.
Eén connectie die hun levens voor altijd verandert.**

Violet is de oudste van negen. Omdat haar moeder te ziek is om te werken rust de verantwoordelijkheid voor het gezin op haar schouders. Zo werkt ze als stewardess op grote schepen en overleeft ze de dramatische schipbreuk van de Titanic. Niemand begrijpt waarom ze terugkeert naar zee, maar iets trekt Violet steeds weer naar de woelige wateren, waar ze worstelt om de tragedies uit haar leven achter zich te laten.

Daphne stort zich vlak voor de Tweede Wereldoorlog op haar talenstudie om indruk te maken op haar afwezige vader. Als ze gevraagd wordt voor de Franse geheime dienst, neemt haar leven een bijzondere wending. Als ze wil overleven zal ze de geheimen uit haar eigen leven onder ogen moeten zien.

Jenni L. Walsh is copywriter en auteur van kinderboeken en volwassenromans. Haar grote passie is om lezers naar een andere wereld te vervoeren, of dat nu naar een historische of hedendaagse setting is. *Onzinkbaar* is gebaseerd op waargebeurde verhalen.

NUR 342

ISBN 978 90 297 3705 0

9 789029 737050

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT